

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Szentmihály-utca 1. sz. Telefonszám: 53.
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Előfizetési ára

Ez sz. évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. FRIEDMANN GYULA.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számítottak. — Nyílttér
sora 50 fillér.

A költségvetési vita.

Az ország ez alkalommal fokozott érdeklődéssel tekinthet a költségvetési vita során várható miniszteri nyilatkozatok elé. A miniszterek a maguk költségvetésének tárgyalása alkalmából alkalmasint tájékoztatni fogják a parlamentet és az országot mindazokról a fontos törvénytervezetokről, amelyek előkészítését befejezték.

Az ország megnyugvással fog róla értesülni, hogy ha a képviselőház a bankvita nyújtásával hónapokon át téllenségre volt is kárhoztatva, a miniszteriumokban serény munka folyt s alig van az államigazgatásnak olyan területe, amelyen szükséges és üdvös reformokat ne készíthetnek volna elő a parlamentáris tárgyalásra.

A kormánynak valamennyi tagja fontos reformokat fog bejelenteni budgetbeszédében. Sokat kellett pótolni, mert az utolsó esztendő nagy politikai barcai a hasznos törvényhozási munkát teljesen megakasztották.

A belső reformok tárgyalására azonban nyugodt parlamenti atmoszférára van szükség. Mindenekelőtt is szükséges, hogy a folyó esztendő költségvetés a parlamenti tárgyalás retortáján keresztül menjen. Ez remélhetőleg meg is fog történni a legközelebbi heteknek folyamán.

A költségvetés után pedig el kell majd intéznie az országgyűlésnek végrehalábára a hadsereg fejlesztését célzó törvényjavaslatokat, ame-

lyek több mint egy évtized óta vannak már napirenden s a magyar belső politikai konszolidációt sajnálatosképpen akadályozzák. A véderő-reform esztendők óta torlaszolja el fejlődésünket s annyiféle irányban mérgecsitette már el a szituációt, hogy az ország igazában megkönnyebbülten fog fellélegezhetni, ha ez a méreganyag végre el fog tűnni a magyar politika atmoszférájából. Mennyivel messzebb tartanánk ma a nemzeti állam kiépítésének munkájában, ha már hosszú esztendők előtt, ahogy annak módja kinálkozott, elintéztük volna a hadsereg problémáit és mindazt a sok energiát, melyet ez a kérdés lekötött, hasznos belső reformok alkotására fordíthattuk volna!

A véderő-javaslatok a köztudatban már napirenden vannak, noha valójában csak husvét után kerülnek majd a Ház asztalára. A katonai reform már előre veti árnyékát s befolyásolja a költségvetési vitát is, a mely iránt, a következő erősebb parlamenti campagne tudatában, a rendesen csekélyebb érdeklődés nyilvánul.

És nincs abban semmi sajnálni való, ha az általánosan érzett szituációnak megfelelőleg, az 1911-ik évi költségvetési vita rövidebb lélekzetű lesz is. Mert a rendes magyar költségvetési viták hosszúság dolgában egyedülállóak a világ összes parlamenti jeiben és igazán időpocsékolás számba mennek. A budget megvitatása esztendőről-esztendőre a parlament legjobb munkaidejéből hó-

napokat köt le s évről-évre pártkülönbség nélkül gondolkozunk róla, hogy az ügy sérelme nélkül, miképpen lehetne észszerű korlátok köze szorítani az állami költségvetés megvitatását.

Éppen ezért mi nem látunk abban sem a parlamenti ellenzék érdekének, sem pedig az ellenzéki kontrollnak szempontjából semmi kivetnivalót, ha a képviselőház, melyre más sürgős munka vár ebben az esztendőben, hónapok helyett csak heteken át foglalkoznék a költségvetés letárgyalásával.

Nagyon éretlen felfogás az olyan a mely a parlamenti ellenzék elernyedését állapítja meg nyomban, ha a rendes évi ujoncjutalék megszavazását az ellenzék obstrukciós célzattal el nem huzza, avagy a költségvetés elintézését „minden parlamenti eszközzel” meg nem akadályozza.

Az utolsó évtized tapasztalatai után Magyarországon sajnálatosképpen bizonyos — igaz, hogy csak szűk — köröknek a felfogása odáig fajult el, hogy az ellenzéki kötelesség teljesítését az obstrukción látják s az ellenzéknek valóssággal védekeznie kell, ha bizonyos időre a parlamenti munka erőszakos megakasztását nem célozza.

Nagy veszedelem rejlik ebben a beteg felfogásban, mert alkalmas lehet rá, hogy az ellenzék némely részeiben is hamis nézeteket idézzen fel az ellenzéki kötelességek helyes teljesítéséről. Megnyugvással állapítjuk meg azonban, hogy

T Á R C Z A.

A társszerző.

Írta: Georges Casela.

Leboc André színműíró kitűnő hangulatban ébredt fel. Az este megtalálta, legalább ő úgy hitte, hogy megtalálta új darabjának csattanós befejezését. És ez nagyon fontos dolog volt. Egy hónap óta, hogy a próbák folytak, sem ő, sem a társszerzője: Laval nem bírtak ki-elégítő befejezést kieszelni.

Hiányzott valami: egy jelenet, egy frázis, hogy meg legyen a darabnak valódi értelme. A színészek türelmetlenkedtek. Leboc ideges lett.

De az álmodott csattanós befejezés is hatástalan-nak bizonyult, pedig a darabot mindenki jónak ítélte, amelynek egy szellemes szinpad fogás száz előadást biztosíthatott.

Laval végre odanyilatkozott, hogy keresni kell valakit, egy harmadik társszerzőt, aki megadja a darabnak a savát-borsát s ezért a tiszteletdíj egyharmadát kapja.

Leboc tüvé tette Párist egy ilyen ember után, de hasztalan. Hamarjában nem akadt senki.

Ekkor mintegy deus ex machina, egy kopottas ember kopogtatott be hozzá.

— Mivel szolgálhatok uram? — kérdezte tőle.

— Tegezhetsz, barátom! — felelte a kis ember galléros otthonossággal. Én Pic Jean vagyok. Együtt koptattuk a nadrágunkat a Throcars kollégium padjain. Mindketten legesleg hátul.

— Nem emlékezem rá, mondta Leboc kedvetlenül.

— Ugyan! tiltakozott Pic. Hiszen együtt is hasaltunk el az érettségén. A „két lajhár”-nak hívtak bennünket. Nem emlékszel rá?

— Bizisten, nem én! De minek köszönhetem az ön megtisztelő látogatását? Nagyon el vagyok foglaltva.

— Igen, mondta Pic és egy székre telepedett. Halottam, hogy szindarabokat írsz. Nagyon csodálkoztam rajta, de hát utóvégre is olvastam az újságokban és elgondoltam magamban...

— Beszéljen, mondta Leboc mogorván.

— Tegezhetsz, ne feszélyezd magadat... elgondoltam magamban... Előbb azonban be kell nekem vallanom, hogy mint festőművész plüere estem.

— Hát festőművész ön?

— Igen, címtáblákat festek. És aztán elhagytam a feleségemet.

— Miért beszéli el mindezt nekem? — gondolta magában Leboc kétségbeesetten. Miért?...

— Mert megcsalt az asszony! folytatta Pic. Megleptem őt egy dragonyossal. De meg is bosszultam magamat. Nem szóltam egy szót se, otthagytam őket. És ahogy becsaptam magam után az ajtót, megérthették, hogy dühös vagyok.

— Istenem! Istenem! sóhajtozott Leboc.

— Így hát vatámi alkalmazást keresek itt Párisban és gondoltam, hogy te segítségemre lehetnél ebben.

— Nagyon sajnálom uram, kezdte Leboc, majd hirtelen elhallgatott és bámult a kis emberre, mintha valami nagyszerű eszme villannék meg az agyában s élénken megszólalt:

— Most már nagyon jól emlékszem mindenre és nagyon boldog vagyok, hogy segítségére lehetek egy kedves volt iskolatársamnak. Akarsz keresni hamarosan száz frankot?

— Valószínű.

— Nos, nem kell mást tenned, mint aláírnod ezt az írást, melynek erejénél fogva szerzőtársamnak fogadlak. A teendő pedig az lesz, hogy ime, átolvasod a legújabb szindarabomat és egy szellemes befejezést eszel ki neki. Én már belebetegedtem, Laval, a másik társam hasonlóképen. A darab nagyon jó úgy a bírálók, mint az igazgató nyilatkozata szerint, csak valami hiányzik belőle, ami a savát-borsát megadja neki és ez az, amit nem vagyunk képesek megtalálni. A színészek halálra gyötörnek bennünket és magunk is érezzük, hogy igazuk van, de hát nem tehetünk semmit.

— Jól emlékszem agyafurt diákesznyeire, melyekkel a professzorainkat bosszantottuk. Te voltál mindig az osztály spiritus familiárusa, az ördögös fickó, ki egyik kópéságot a másik után eszelt ki. Meg vagyok róla győződve, hogy a vénád ma sem merült ki

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK! Legolcsóbb butorbevásárlási forrás! ERDÉLY LEGNAGYOBB BUTORGYÁRA!

Mestitz Mihály és fiai

butorgyárosok

Marosvásárhelyt Széchenyi-tér 41. szám. Kolozsvárt, Unió-utca 7. szám. — Csakis kitűnő minőségű árukat hoz forgalomba és azokért a legmesszebb menő jótállást vállalja. — Hitelképes egyéneknek árfelemlés nélkül részletfizetésre. — Vidéken meghívásra bemutatjuk gazdag mintagyűjteményünket. — **Menyasszonyi kelengyék rendkívül nagy választékban!** — Fűrészgyárunkban mindennemű épületfa-, deszka-, lécz-, zslindely- és elsőrangú tölgyfaparkett, olosón kapható.

a felfogásnak ezt az elfajulását is, az új érával, helyesebb fogalmak szorítják ki a köztudatból. Az ország szemmel láthatólag megelégtelt az állandó obstrukciót. Azért küldött be a parlamentbe munkapárti többséget, hogy az a képviselőházat a normális tárgyalásokhoz visszavezesse. De megnyugvással látjuk azt is, hogy az aktív kormányzás nagy iskoláján átment ellenzéki vezérek sem tekintik már a legnagyobb parlamenti sikernek az elpocsékolt ülésezési napoknak minél nagyobb számát.

Az éretlen elemeknek az a szűk köre, mely csak botrányokban leli örömét, sajnálkozhatik ezen, de a magyar parlamentarizmusnak és az ország boldogulásának minden barátja csak örülhet rajta, minél tökéletesebben átalakul a közfelfogás abban az irányban, hogy az ellenzék nem obstrukciót és nem botrányokat vár, hanem a kormányzatnak komoly ellenőrzését.

Színház.

A színházról irt észrevételeinket azzal zártuk, hogy majd részletesebbek leszünk. Látjuk azonban, hogy olyan ígéretet tettünk, amit csak részben válthatunk be s ennél fogva bocsánatot kérünk azoktól, akik talán túlünk szerettek volna színészeinkről többet hallani. Higgyék el kérem, hogy nehéz dolog referátát írni, különösen akkor, ha dicsérni kell, folyton csak dicsérni. Már pedig ezt a kell-t ugyancsak kiemeljük, mert hiszen van a társulatnak egy pár női és férfi tagja, akik játékkal, művészetükkel erre kényszerítenek: ámbátor szerény véleményünket azért mégis csak leadjuk.

Március 11—17 ig a következő darabok mentek: Czigánybáró, A balga szűz, Luxemburg grófja, V. László, Hoffmann meséi, Romeo és Julia. Elég gazdag és változatos repertoir. Egy ténytet konstatáljunk: nem hiszem, hogy bántana megjegyzésünk. A legjobb darabot is elrontja, hatását nullificálja a harmonikus összeállítás hiánya. Vontatott, döcögős és élvezhetetlen lesz.

Ezen csak úgy lehet segíteni, ha minden egyes szereplő megtanulja a maga szerepét. Hogy is tudhasson az a komplikáltabb lelki emócióknak, finomabb megrendüléseknek, változatoknak, szóval a pszichológiai követelményeknek megfelelni, aki még azt sem tudja, honnan tudjon alkalmazkodni szerepe megfelelő lelki tonusaihoz? Az ilyen színész csak tapogatózik, s helyzetén nem változtat a szaválás, ha ugyan ez is sikerülhetne. A közönségnek pedig igazán nem lehet mindegy, hogy előbb a sugótól hallja-e a mondatot, avagy a szereplőtől. Még egy más hátránya is van ennek: a kiéjtés viszonytalanná, érthetlenné válik, különösen a kötött szövegű daraboknál s egyik másik szereplőtől alig hallunk egyebet, mint trimet. Aki nem talál észre-

vételünk, ne vegye magára, aki találva érzi magát, okuljon belőle.

Egyébként hangoztatjuk újból, hogy a társulat jó erőkből áll s mindegyik igyekszik a lehető legjobbat nyújtani; de miért ne kívánhatná az ember a jobbat, a még jobbat, ha kívánsága teljesülhetésének feltételei léteznek, megvannak? Igenis kívánhatjuk és kívánjuk is, színészeinktől is, mert a feltételekkel, az arravalósággal rendelkeznek. Jó színészek között is vannak még jobbak, a még jobbknál is jobbak. És így van mindenütt és minden pályán. Hogy ki a jó színész? Aki a nagy közönségnek tetszik! Ez legalább is acceptált tény, bár a közönség szimpátiája nem mindig a művészeknek szól. Hát rábizzuk a nagyközönségre a többi, a megbeszéléseket s mi csak a leghalványabb visszhangjaként szerepeljünk e sorokban.

Szaktudással, művészi játékkal a női szereplők közt Harmath Zs., Radó A. tűnnek ki, de megfelelnek teljesen feladataiknak Vida Ilona, Fekete I. és Szapári Janka is. Természetesen itt mindenik más és más zsanerű szerepkört tölt be s más a szempont is, amiből szereplésüket bírálni kell. Fentartjuk róluk, amit már mondottunk. Kiemelhetjük Harmath Zs.-t Armauryne, Fekete I.-t De Charance Dicene, Vida Ilonát Julietta, Radó Annát Antonia, Olympia, Stella szerepében. Nagyon szépen énekelt, diszkréten játszott.

A férfi szereplők közül Szilágyi A., Földvári, Radványi, Tallián, Máthé, de különösen Kiss M. válnak ki. Az utóbbi kellemes, értelmes kiejtéssel, behízelgő hangjával s megfelelő pszichológiai átérzéssel megoldott szerepeiben sok élvezetet nyújtott. Játéka is öntudatos, biztos. Romaury Marcelje, Romeoja, stb. sikerült alakítások voltak.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár 1910. március 19.

— **Március 15.** A szabadság kelő napját, március idusát mint a megelőző években, úgy ezidén is hagyományos bensőséggel ünnepelte városunk közönsége. Dél előtt a gimnáziumi ifjuság tartotta a gimnáziumi tornacsarnokban ünnepélyt, melyen a Hymnusz elnevelése után Adorján K. papnövendék Kozma Andor: „A szabadság napja” c. versét szavalta el. A gimnáziumi vegyeskar éneke után az ünneplő beszédet Zlamál Ágost főgimn. tanár tartotta, ismert ékesszólásával és a lelkesedés igaz és elragadó hevével magasztalva a nemzeti szabadság áldásait. A beszédekert követőleg egy kis gimnazista Pósa Lajosnak „A hazáról” szóló versét szavalta el. Végül Majláth Gusztáv Károly gróf erd. püspök tartott emelkedett hangú beszédet, tartalmas szavakban híván fel a jelenlévőket a haza üdvéért való lelkes munkára. Az ünnepélyen szép és nagyszámú közönség vett részt.

— Igen, de szeretnék pipára gyújtani.

— Csak tessék kedves uram... De szeretném tudni, megfelel az előadás az ön tetszésének?

— Igen, elég mulattató.

A színészek azt hitték, hogy Pic nincs megelégedve. Ahóstenor bizalmasan oda sugta neki:

— Ha a párbaj köztem és a márkí között a színpadon menne végbe, az valóságos clouja lenne a darabnak.

— Nagyon valószínű, mondta rá Pic.

— Halljátok, mondta a színész. Holnap magammal hozom a vívókardjaimat. Majd meglátjátok!

— Velem is úgy áll a dolog, mondta a nagy Clarisse, ha a kettősben eltáncolhatnám a csoszogó valcert a kis vicomttal.

— Nagyszerű lenne, valóban, hagyta rá Pic.

Erre a megriadt igazgatót félre lökdösve mind egyik színész előállott valami indítvánnyal. Pic helyeselte valamennyit. Így aztán gyorsan rokonszenvesé lett. Pezsgőt hozattak és mikor Pic távozott, pertu pajtás volt az összes komédiásokkal.

Az első előadáson aztán rengett a színház a homéri kacajtól. A darab, melyben a szereplők kizárólag maguknak játszottak, az olyan zenekart juttatta az ember eszébe, melynek minden egyes tagja szólót játszik. Szóval az előadás az ellenállhatatlan bohózat képét nyújtotta. Valóságos paródiája volt a modern vigjátéknak, karikatúrája a nagyralátó vaudvilleknek. A kritika habozva fogadta, a közönség azonban meg volt hódítva. A darab fényes sikert aratott.

Pic egy csapásra ünnepléti író lett. Az igazgató tekintélyes előleget adott neki a tiszteletdíjára. A nagy

A város közönsége d. u. 6 órakor a városi Vigadó nagytermében ünnepelte a szabadság napjának hajnalhasadását. A vigadó környékét már jóval 6 óra előtt ünnepi öltözetű közönség lepte el, mely az ajtókat megnyitva a nagy termet szempillantás alatt szorongásig töltötte meg, úgy, hogy a később érkezőknek csak a folyosókon jutott hely. Az ünnepély műsorát az itt időző színtársulat vegyeskarának „Hymnusa” vezette be. Ezután Medrea Traján sikerült szavalata következett. Az ip. olvasókör Szekál M. karnagyának vezetése alatt szép praecizitással előadott hazafias dalai után Rass Károly főgimn. tanár tartotta meg ünnepi beszédét, melyben szép előadásban eddigi szabadságharcaink sikertelenségét vázolván, megjelölte a függetlenségi törekvések elérésére vezető egyedül reális utat. Az ünnepi beszéd után az ip. olvasókör dalárdája újból hazafias dalokat énekelt, majd Harmath Zseni megrázó erővel előadott, sok tapsot aratott szavalata következett. A szépen sikerült felemelő ünnepélyt a „Szózat” elnevelése fejezte be.

— **Fáy Szeréna nálunk.** Színházkedvelő közönségünknek kedden, szerdán és csütörtökön az itt működő színtársulat elsőrendű színművészeti szenzációval szolgált. Szilágyi Dezsőnek, a társulat agilis direktorának nem csekély áldozatok árán sikerült S. Fáy Szerénát, a „Nemzeti Színház” nagyhírű tragikáját három esti vendég szereplésre megnyerni. A nagy művésznő kedden „Stuart Mária”-ban, szerdán a „Vörös talár”-ban és csütörtökön pedig a „Remény”-ben lép föl. A három előadást bérletszünetben tartják s így az állandó bérlek jegyeinek lejárata három előadással továbbra érvényesek maradnak. E három bérletszünetes előadásra az állandó bérlek helyei mindig aznap d. e. 11 óráig tartatnak fenn.

— **Purimbál.** A 15-én este a „Hungária” üvegtermében lefolyt álarcos purimbál teljes mértékben sikerült. Az est kedélyességét nagyban növelte az izléses, mulatságos maszkok sokasága, számtalan felreértésre és ártatlan mokára adva alkalmat.

— **A népszámlálás költségei.** A népszámlálás nagy munkáját az egész országban 32.000 népszámláló biztos végezte, kiknek működését 8000 ellenőr vizsgálja felül. A népszámlálás az államnak 1.250.000 koronába került, míg 10 év előtt csak 800.000 koronába. Ebből az összegből azonban csak a számlálólapok nyomtatási költsége, a központi statisztikai személyzet fizetése és a hivatal bére fizetődik. A számlálóbiztosok fizetéseket, illetve tiszteletdíjukat mindenütt a helyi hatóságoktól kapták. Ez az összeg is kitett összesen kb. két millió koronát.

— **Utmutatás a szállósgazdáknak.** Gálffy János a nagyenyedi kir. vincelleriskola igazgatója a városi tanácshoz átiratot intézett, melyben tudatja, hogy az oltványszőlők telepítése és évi munkáival s a szállóbetegségek elleni védekezéssel tisztában nem lévő szállósgazdáknak az állami szőlészeti szakközegek bármikor és bármilyen tekintetben teljesen ingyen, tehát nem a szállósgazdák költségén szolgálnak tanácsos és utbaigazítással. Kik e kedvezményt igénybe venni akarják, szá-

Clarisse odahagyta érte a kebelbarátját és az ő keblére borult.

És Pic eleinte kételkedve, végre is belenyugodott a sorsába. Elnökölt a művészlakomákon, darabot ígért tiszínháznak és épen nem fáradt bele a felajánlott özszegek bezsebelésébe. A hazatért Laval keblére ölelte őt, mint szellemes társszerzőt.

Leboc ellenben, aki eközben az ágyat nyomta, dühösen fogadta Picket, amint ez nála megjelent.

— Nyomorult! kiáltott rá és szitkokkal halmozta el. Megloptál, meggyilkoltál, nyomorult! Micsoda jögon mered nevetségessé tenni az én darabomat? Nevetségessé tettél a világ előtt. Hordd el magadat, különben megfojtlak.

— Látom, mondta Pick, hogy nem vagy megelégedve. De nem azért jöttem hozzád, hogy szidalmazz. Tiz szindarabot rendeltek meg nálam és mielőtt Lavalhoz mennék, neked akartam a társszerző-szerepet felajánlani.

Ezzel kiterítette az asztalra a szerződéseket és az igazgatók sürgető leveleit. Tiz évi küzdelem után Leboc nem tudott ennyit felmutatni. Hirtelen arcot cserélt tehát és meglepő szívélyes hangba csapott át:

— Ördögös ember, te derék barát vagy: rosszul ítéltelek meg. Helyes. Elfogadom az ajánlatodat. Leboc és Pic, minő cég!

— Kezet rá! mondta Pic. Most azonban az én nevem jön előre és hatvan százalék a tiszteletdíjból engem illet. Az első darabommal sok vesződségem volt.

dékukat a nagyenyedi m. kir. vincellériskola igazgatóságával tudassák.

— **A jégkár és az adóleszállítás.** Gyulafehérvár sz. kir. város határán 1910. év július hó 16-án volt jégverés okozta elemi kár folytán leirt földadók törlési kimutatása a városi adóhivatalnál mai naptól számított 8 napon át közszemlére ki van téve s ott bárki betekintheti.

— **A kivándorlók pénze.** Az utolsó tíz évben a következő összegek érkeztek az Amerikában vándoroltakról Magyarországra: 1900-ban 37,240.937, 1901-ben 49,334.908, 1902-ban 76,454.045, 1903-ban 105,488.267, 1904-ben 85,504.380, 1905-ben 120,062.601, 1906-ban 169,510.713, 1907-ben 208,294.885, 1908-ban 114,350.647, 1909-ben 127,499.444 korona, 1910-ben 185,309.922 korona. Ebben csak azok a pénzküldemények vannak összegezve, amelyek postautalványon, pénzeslevélben, vagy csekkel érkeztek. Ami egyszerű vagy ajánlott levélben, mint nem kifejezett pénzküldemény jött, vagy amit a visszavándorlók magukkal hoztak, ez összegekbe beleszámítva nincsen.

— **Összegyűjtik a zálogtárgyakat.** Gyulafehérvár sz. kir. város adóhivatala közzé teszi, hogy az 1910. év IV. negyedére, valamint 1911. év I. negyedére hátralékos adó, vidéki adó, illeték, vidéki illeték, kultuszdíjak, pénzbüntetések, bírságok, stb. fedezésére lefoglalt zálogtárgyak 1911. évi április hó 3. től kezdődőleg összegyűjteni s esetről-esetre meghatározandó napokon elárvereltetni fognak.

— **Honvéd bakancs szállítás kisiparosok által.** A m. kir. honvédség 1912. szükségleteiből 5400 pár bakancs a hazai kisiparosok útján fog beszereztetni. A bakancsok fatalpzszegek nélkül szállítandók s ezek talpán a méret nagyság száma feltüntetendő. A bakancsok ára a beszállítás idejében jegyzett bórarak alapján megállapítandó egységárak szerint utólag lesz megállapítva. Pályázhatnak alkalmai és állandó szövetkezetek is. Az egy koronás bélyeggel ellátott pályázatok, ott, hol ipartestület van, oda, különben közvetlen a kolozsvári iparkamarához nyújtandók be, hogy az ajánlatok legkésőbb folyó évi április hó 10. ik oda okvetlen beérkezzenek.

— **Cukorbetegség olyannyira makacs székrekedései ellen valóságos specificum a Ferencz József-keserűvíz.** Reggel éhgyomorral adunk egy decit felmelegítve.

Az igazi Ferencz József-keserűvíz az összes hashajtó-szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán tulszárnyalta már. Ezt bizonyítja Cantani tanár a lángeszű kutató is, mikor azt írja, hogy a természetes „Ferencz József” keserűvíz nemcsak mint könnyű hashajtószer nyilvánítja hatását, hanem lassankint olyannyira javítja a gyomorműködést, hogy teljesen pótolja a karlsbadi vizeket.

Kérjünk az üzletekben és gyógytárakban határozottan valódi Ferencz József-keserűvizet, ne hogy valamely gyenge forrás vizét kapjuk!

— **Életunt katona.** A várbeli tüzerkaszárnya környékének csöndjét hétfőn este 10 óra tájban éles puska lövés hangja verte föl. Reichinger József 50. ezredbeli gyalogos akart egy elkeseredett pillanatban szolgálati fegyvere segélyeivel megvalni az élet nyűgétől. Az öngyilkosság azonban nem sikerült és az elkeseredett katonát mielőtt végzetes kísérletét megismételhetné volna, lefoglalták és könnyű fejszéjével kórházba szállították.

— **Ragagós állatbetegségek vármegyénkben.** Megyénk állatbetegségügyi állapota a többi megyééhez viszonyítva most már határozottan kielégítőnek mondható. A földmívelésügyi minisztérium e heti jelentése szerint, megyénk különböző állatbetegségek előfordulását állapították meg: Lépfene: Öregyház, Marosbél. Veszettség: Táté. Ragados száj- és körömfájás: Akmar, Borsómező, Csóra, Csüged, Felsőmarosváradja, Henningfalva, Karna, Oláhalya, Táté, Buzd, Drassó, Gergelyfája, Hosszútelke, Kisenyed, Kisludas, Konca, Kufalva, Oláhbagát, Oláhgyirbó, Spring, Székáspreszáka, Vingárd, Ompolypreszáka, Felsőgárd. Juhhimlő: Oláhalya, Monora, Nagycserged, Szászpatak, Véza, Örmény-

székes, Vingárd, Kisakna. Rühkór: Magyarigen, Nagyenyed. Sertésorban: Oláhbagát, Vingárd.

— **Kolozsvári jogi vizsgákra,** u. m. alap- és államvizsgákra, jogi és államtudományi szigorlatokra tudományos alapossággal és eredményre vezető módon rövid idő alatt, mérsékelt díjazás mellett előkészítő Dr. Polcz Rezső ügyvéd jogi előkészítő szeminárium a Kolozsvárt Egyetem utca 7. szám 1. em. (Április 1-ig Deák-Ferenc-utca 29. sz.) Szakképzett előadók, új célszerű módszerek, folytonos foglalkoztatás.

— **Nem akarunk náthások, rekedtek, elnyálkásodottak lenni, nem köhögünk, nem vagyunk gyengék, idegesek, mi Feller-féle „Elsafidit” használunk,** mely izületi fájdalmak, gyulladások, szemgyengeség, fejfájás ellen is kitűnő. Próbátucatja bérmentve 5 korona. — Gyomorhajok, veseégés, étvágytalanság, hányási inger, felbőgés ellen a Feller-féle hashajtó „Elsapiluk” segítenek. 6 doboz bérmentve 4 korona. Mindkét szer valódi csak Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 124 sz. (Zágrábmegye).

— **Egyetlen szövetkezeti cikknél** sem csatlódik a közönség annyira a kiállítás és reklám által, mint a cigarettapapírnál. Egy cigarettázónak a legelső és legfontosabb feladata tudni azt, hogy melyek azok a tulajdonok, mivel egy cigarettapapírnak bírnia kell. Erősség, éghetőség, normalis hamutartalalom hiányoznak minden káros anyagból. Egyetlen cigarettapapír sem egyesíti olyan nagyfokban ezeket a tulajdonokat, mint a híres Riz Abadie. Ezen papír erőssége majdnem kétszeres a többi papírokkal szemben, melyek forgalomban vannak, nem tartalmaz sem sok, sem kevés hamut, nem tartalmaz sok Nitrátot, tiszta kenderszálszákból áll. Minden cigarettázó tehát helyezze ezt a papírt a többi papírok fölé.

Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egyesület 1910. évi működése és múzeumának állapota.

A gyulafehérvári múzeumot fenntartó egyesület kitarlóan tovább folytatta zajtalan kulturális munkálkodását az 1910. évben. A megkívántatott anyagi erőknél hiánya és a vármegye társadalmának gyenge pártolása a jelenre nézve mindenestre benitja a tudományos régészeti kutatásnak és a publikálásnak érdemes munkáját, de az egyesület a nagyobb föllendülés jobb jövőjébe helyezett reménnyel szüntelenül azon működik, hogy ami itt a tudomány számára a régi maradványokból még megmenthető, azt fenntartsa és megőrizze, s ez által a jövőnek eredményesebb tevékenységet előkészítse és lehetőbbé tegye.

Másrészt, a vezetőség figyelme oda is irányul, hogy gyűjteményeibe megszerezze mindazokat a szakkönyveket és segítő eszközöket, amelyek a tudományos kutatáshoz és az összegyűjtött anyagnak szakszerű feldolgozásához nélkülözhetetlenül szükségesek. Nagy segítségére van ebben a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének áldozatos támogatása, amely nélkül alapításának céljait megvalósítani és hivatását annyira ahogy most teszi, betölteni nem tudná.

De mindenestre nem szabad elmulasztanunk rámutatni azon igen kedvező körülményre, hogy az államnak és a főfelügyelőségnek a támogatása épen nálunk nagyon érdemes helyre jut, ahol főképp a régészeti kutatásnak állandóan újabb mezői nyílnak meg, mert hiszen az ókori Apulumnak legnagyobb része még sem feltárva, sem rendszeresen feldolgozva nincs. Pedig Apulum a római uralom végén jelentőség és fejlődés tekintetében első városa Daciának, tehát jelentékeny és értékes régészeti anyagot rejt még itt a föld kincses ölében, amelyet napfényre hozni, tudományosan feldolgozni, rendszeres gyűjteményben szakszerűen konzerválva kiállítani még hosszú időknek kedves feladata lesz. Ennek a munkának az előkészítése volt főképp az, amivel az egyesület mult évi működését betölteni igyekezett.

A múzeumot fenntartó egyesület választmányi gyűlésein különösen a múzeum gyarapodásával, régészeti kutatások, ásatások eredményeivel és alapszabályainak a viszonyok megkívánta átdolgozásával foglalkozott. Az alapszabályoknál alapul vette a főfelügyelőség mintáit,

azokat a helyi kívánalmakhoz alkalmazta, s a szükséges változtatásokkal jóváhagyás végett fölterjesztette. A múzeum és az egyesület ügyeit az elnökség az elmúlt évben 115 hivatalos számmal intézte el.

A gyulafehérvári múzeumnak főképp a régiségtári anyaga nagyon meggyarapodott és egyre növekedik, azért már nagy a száma a még fel nem dolgozott ásatási leleteknek, amelyeknek szakszerű elrendezésére és a gyűjteményekben való kiállítására a szűk muzeumi épületben nincs meg a megkívántatott hely. Az értékes muzeumi anyag nagy részének ládákban és elcsomagolva kell hevernie, ahol egyrészt a gondos kezelés mellett is könnyebben van kitéve a romlásnak, másrészt meg sem tanulmányozás, sem közlés céljaira nem érvényesülhet: épen azért az egészséges fejlődés érdekében égető szükség van már a muzeumi épület további kibővítésére.

A felhalmozott régiségtári anyagnak ezen nyomasztó helyzetén segitendő, Cserni Béla dr. múzeumőr az előző évben a főfelügyelőségtől állami letétképen küldött 5465 darabból álló prehistorikus leleteket, amelyek az Orosz Endrétől a Torda-i-hasadék barlangjaiban eszközölt ásatásokból kerültek napfényre, kellő vizsgálat alapján négy részre osztotta be. Mivel pedig a leletek közt igen sok az analóg és homogén darab, tehát nem volna célszerű azoknak egy muzeumban való kiállítása, azért is az anyag négy részre való beosztása azon célból történt, hogy a leletek egy teljes csoportja ebben a muzeumban maradjon, a többi három csoport pedig a főfelügyelőség rendelkezésével más három intézetnek jusson.

A múzeum helyiségeinek használatában kedvező változás állott be az által, hogy a könyvtár az egyuttal raktárral is használt alkalmatlan és szűk helyiségből a főfelügyelőség előleges engedélyével a múzeumőrnek a várban levő magánlakásán helyezte el és rendezte be Cserni Béla dr. Így a könyvtár világos, olvasószobának is alkalmas helyiségbe került, ahol kellő bebutorozás mellett szakok szerint berendezve az egyesület tagjainak és minden érdeklődőnek bármikor rendelkezésére áll.

A múzeumnak célszerű bebutorozásában még mindig sok a kívánni való. Mivel az egyesületnek e célra nincs meg a szükséges pénze, azért a múzeumőr már az előző években adománygyűjtéssel igyekezett ezen segíteni. Az elmúlt évben is sikerült neki László Mihály dr. országgyűlési képviselő, egyesületi alapító tagtól 100 K-t szereznie, mely összegből 3 kisebb allványt, 2 talapzatot a római köemelekhez, 1 nagy konzolt az antefixak számára és egy klisészekrényt készítettek. A múzeum további bebutorozását is anyagi erők hiányában ilyen adománygyűjtéssel kénytelen a múzeumőr folytatni.

Az engedélyezett 8000 K. múzeumépítési államségélynek 1910. évre 91636. vallas es közokt. min. sz. a kiutalt 1000 K. hetedik részletet, mivel az egyesület a múzeumkibővítésre fölvetett adósságait már törlesztette, a múzeumnak további kiépítésére a Gyulafehérvári Takarékpénztárba helyezték és ott gyümölcsöztetik, míg a múzeumnak kibővítésére még kérelmezendő államségélyekkel annak idején felhasználhatják. Az egyesület a kölcsönösszeg kamataira és az építkezésre saját alapjából fordított 851'44 K.-t nem térítette meg az államségélyből, hogy a jövőendő építkezéshez szükséges összeg mielőbb rendelkezésére lehessen.

A muzeumi és egyesületi személyzetben semmi változás sem történt. Az elmúlt évben az alaptörvényekhez csatolták Ujfalusi József dr. apátkanonok, volt egyesületi ügyvezető alelnöktől végrendeletileg az egyesületnek hagyományozott ötszáz korona összeget. Ezenkívül más alapítványt nem tettek.

A múzeum gyűjteményeit jelentékenyebbnek mondható adományokkal gyarapították: Gyulaffy Albert városi alkapitány, aki 19 drb. római ezüst- és bronz császári érmet, 9 drb. magyar ezüstpénzt, 32 drb. külföldi nagyobbbrést ezüst- és rézpénzt, egy szép magyar kardot mindkét lapján diszitással és „Vivat Huszár” felirattal és egy régi agyag vízvezetékcsövet ajándékozott; azután Onca Konstantin, csórai görög keleti lelkész adott több ókori tárgyat és pedig: 1 drb. óskori bronz tokosbaltát, 1 drb. bronzkori kis urnát és 1 drb. bronzkori fülesurnát, 5 drb. bronzkori karperecet hegyes és

Reggelizés előtt felpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbajoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Gyulafehérvár és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg ára 40 fillér.

Nagy üveg ára 60 fillér.

tompa véggel; 1 drb. római vaslándzsavéget, 3 drb. római ezüstpénzt, 1 drb. igen szép római oszlopfőt; 7 drb. népvándorláskori régiséget: karperec, gyűrű, boglár, gyöngyfűzér; 2 drb. domborműves XVI—XVII. sz. kályhafiókot és 11 drb. újkori nickel és bronzpénzt. Egyesek tárgydokumentumait az illető gyűjteményeknél soroljuk fel.

Az egyesület múzeumát a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége részéről tanulmányozta és megvizsgálta: K a m m e r e r Ernő dr. miniszteri tanácsos, az országos szépművészeti múzeum igazgatója, múzeumi és könyvtári országos felügyelő.

A gyűjtemények a néprajzi kivételével mind rendesen gyarapodtak. A k ö n y v t á r n á l a törzsállomány volt az 1910. év elején: könyv és füzet 3532, hírlap 28, aprónyomatvány 13, térkép 2, kézirat 7, oklevél és egyéb irat 2., végül a múlt évben itt egyéb könyvtári anyagban kimutatott 323 fényképet most a képzőművészeti gyűjteménybe helyezték át. A lefolyt évben beszereztek önálló könyvet és füzetet: államsegélyből 46, állami letét 15, egyéb vétel és csere 76, ajándék 46 és 2 évfolyam hírlap, tehát összes évi gyarapodás 183 könyv és füzet és 2 évfolyam hírlap és így törzsállomány az 1910. év végén: 3715 drb. könyv és füzet, 30 évfolyam hírlap, 13 aprónyomatvány, 2 drb. térkép, 7 kézirat és 2 oklevél.

A r é g i s é g t á r törzsállománya az 1910. év elején: 5948 őskori tárgy, 4040 római tárgy, 882 középkori tárgy, 3616 érem és pénzjegy. Gyarapodás volt az év folyamán: államsegélyből 35 őskori tárgy, 113 római tárgy és 5 drb. érem és pénzjegy; ajándékozás útján pedig: 39 drb. őskori tárgy, 16 drb. római tárgy, 13 drb. középkori és újkori tárgy meg 115 drb. érem és pénzjegy. Az évi gyarapodás összege: 74 drb. őskori, 129 római, 13 drb. középkori és újkori tárgy, meg 120 drb. érem és pénzjegy és így a régiségtár törzsállománya az 1910. év végén 6022 drb. őskori, 4169 drb. római, 895 drb. középkori és újkori tárgy meg 3736 drb. érem és pénzjegy.

A n é p r a j z i g y ű j t e m é n y változatlanul maradt. Törzsállománya az év végén: 3 drb. magyar tárgy, 4 drb. hazai nemzetiségi tárgy, 1 drb. rokon népek tárgya, külföldi művelt népek tárgyai 3 drb. és külföldi primitív népek tárgyai 4 drb.

A k é p z ő m ű v é s z e t i g y ű j t e m é n y törzsállományában annyiban történt változás, hogy a könyvtárból az egyéb könyvtári anyag között kimutatott 323 fénykép ezuttal ide került, sőt ajándékozás útján számuk az év folyamán 40-nel növekedett, s így a törzsállomány az 1910. év végén 3 drb. szobor, 3 festmény, 28 rajz és metszet, 383 fénykép és 25 modern iparművészeti tárgy.

A t e r m é s z e t r a j z i g y ű j t e m é n y tulajdonképeni anyaga nem gyarapodott, de az államsegélyből beszereztek egy jó mikroszkópot és 40 drb. imitált drágakövet s így a törzsállomány az 1910. év végén: 1557 állat, 4122 növény, 278 ásvány, egy mikroszkóp és 40 drb. imitált drágakő.

A múzeum valamennyi gyűjteményének gyarapodását és évvégi állapotát a következőkben összegezhettük. Törzsállomány volt az 1910. év elején: a könyvtárban 3769 drb., a régiségtárban 14486 drb., a néprajzi tárban 15 drb., a képzőművészeti gyűjteményben 382 drb., a természetrajzi gyűjteményben 5957 drb., tehát a múzeumban volt összesen 24609 drb.

A z é v i g y a r a p o d á s a következő forrásokból történt: államsegélyből 240 drb., állami letét 15 drb., egyéb vétel és csere 76 drb., ajándék 291 drb.

G y ű j t e m é n y e k s z e r i n t gyarapodás volt: a könyvtárban 185 drb., a régiségtárban 336 drb., a képzőművészeti gyűjteményben 60 drb. és a természetrajzi gyűjteményben 41 drb., tehát az évi gyarapodás összege 622 drb.

Ezek szerint a múzeum törzsállománya az 1910. év végén: a könyvtárban 3954 drb., a régiségtárban 14822 drb., a néprajzi tárban 15 drb., a képzőművészeti gyűjteményben 442 drb., a természetrajzi gyűjteményben 5998 drb., tehát az egész m ű z e u m b a n ö s s z e s e n 25231 drb. volt.

A múzeumot fenntartó egyesületnek az 1909. évre kapott állami s e g é l y e i b ű l felhasználatlanul maradt 1910.-re: a könyvtárnál 1241 K. és a természetrajzi gyűjteménynél 16044 K. A múzeum az 1910. év folyamán a következő államsegélyeket kapta: 300 K. könyvtári, 300 K. régiségtári, 100 K. természetrajzi és 1000 K. rendkívüli múzeum kibővítési államsegélyt. Így tehát rendelkezésre állott a könyvtárnál 31241 K., a régiségtárnál 300 K. és a természetrajzi gyűjteménynél 26044 K. Összes kiadás volt az államsegély terhére az év folyamán: a könyvtárnál 295 K., a régiségtárnál 29089 K. és a természetrajzi gyűjteménynél 16972 K.

Igy tehát államsegély maradvány az 1911. évre: a könyvtárnál 1741 K., a régiségtárnál 911 K. és a természetrajzi gyűjteménynél 9072 K. Az 1000 K. múzeumkibővítési államsegélyről már előbb adtunk kellő tájékoztatást.

Az államsegélyek felhasználásánál a vezetőség eddig jóváhagyott elveit követte. A k ö n y v t á r n á l f ő k é p a régészet tanulmányozásához szükséges szakmúvekre fordítottak figyelmet és a beszerzett néhány öskorra vonatkozó munka mellett különösen a római kort részletesebben tárgyaló műveket vásároltak, mert az ókori Apulumnak római történelmi maradványokban annyira gazdag és még ki nem kutatott területén kiváltképpen ezen szakmunkákra lesz szüksége az egyesületnek és a múzeumban meg ásatási területein buvarkodó régésznek és történetiróknak.

A r é g i s é g t á r i államsegélyből az elmúlt év folyamán a régi apulumi római telepen való szakszerű ásatásokat nem tudták oly mértékben folytatni, mint ahogy azt az előbbi években tették. Ennek oka főképpen az volt, hogy az előző évben az ókori Apulum-sírok utcájának területén megkezdett ásatásokat, — mivel a telket másnemű művelés céljából rendezték és így egészen felforgatták s belőle a régi maradványokat rendszeres átkutatás nélkül elhanyagolták volna, — a tudomány érdekében föltétlenül folytatni és befejezni kellett. Mivel pedig már az azon évben az ásatásokra rendelkezésű álló államsegély elfogyott s az elmúlt 1910. évre az ásatási államsegélyt még ki nem utalták, — s a fölvett ponton mégis rendszeresen véghez kellett vinni az ásatást, C s e r n i Béla dr. múzeumőr az elmúlt évi államsegélyből való visszatérítés reményében ezen sikerrel folyó ásatások befejezésére a sajátjából előlegezte a szükséges költségeket. A főfelügyelőség tehát a 16469 K. ásatási költséget az 1910. évi 300 K. régiségtári államsegélyből visszatérítette.

Ezen ásatások a Major szőlő-telepen a köztemetővel szemben fekvő püspöki kertben a régi római sírok utcájában 1909. december hó 13. tól 1910. március hó 6.-ig folytak. Eredményök nagy részét már múlt évi jelentésünkben közöltük részletesen. Az ott közölt fagermányos sírládán és sírköveken kívül azok lelőhelyétől északra 47 méternyire a Municipium Apulense délnyugati határa közelében római épületmaradványokra akadtak. Egy épületömbnek már megbolygatott alapfalai kerültek itt napfényre. Az egyik kb. 42 m²-nyi területű helyiségnek fenmaradt három alapfalában a köveket nem mészhabarcással, hanem csak agyagos földdel kötötték az építő rómaiak, míg alig 11 m.-nyi távolságban egy másik helyiség alapfalainak megmaradt szöglete már rendes vakolattal épült s ugyanígy készültek még más két közeli helyiségnek a falmaradványai is.

Az első helyiségben nem mutatkozott nyoma az alfűtési szerkezetnek, de a mésszel kötött alapfalú helyiségekben előkerültek annak biztos nyomai. Az első helyiségnek nem maradt padimentuma, míg a többi helyiségekben mozaikpadlózat maradványa tűnt elő, még pedig az egyikben „L” alakú, a másikban a közönséges piskóta alakú téglácskából. Mindkét padimentum alapja vörös betón padozat. A feltárt helyiségek egy házhoz tartozhattak, mert körülöttük ugyanazon alakú antefixák kisebb-nagyobb töredékei hevertek a talajban. Bélyeges téglát itt nem fordult elő, de megvannak a légionál szokásos kézjegyek: újjhegygel vagy fűcskával bekarcolt vonalak, melyeket vagy átló irányban egyenesen a téglán keresztül húztak, vagy a téglák egyik szélén egy vagy több félkört képeznek s végül nagy „S” vagy „8” alakúak. A téglák az Apulumban előforduló nagyobb fajtákhoz tartoznak: 40×28×5 cm. méretűek is voltak. A falakba illesztett melegvezető hasábalakú agyagsövek ezen épületeknél azonban aránylag nagyobbak és nagyobb oldalnyílásokkal vannak ellátva, mint azok, amelyek eddig Apulum más épületeinél előkerültek.

Ezen ásatási helyen több római apró a g y a g t á r g y került elő: 5 drb. mécses, köztük 2 három lángra; egy 37 cm. magas váza alakú korsó két apró füllel; egy diszes tál, belső peremén körbefutó virágdisszel; három nagyobb urna — kettőjük kétfülű — és egy kisebb urna: mind a négy földdel tömve, de más tárgy nem volt bennük; két kisebb és egy nagyobb egyszerű csupor; egy kis terra sigillata tálacska; két igen diszes edényfűl, 9 db. antefixa töredék terra sigillatából; 2 Penates agyagtalapzata, az egyikben megvan a két láb; 2 db. Lares fejrészei; sajátos vékony hosszú L alakú mozaikból 60 db.; piskóta alakú eddig elő nem fordult feltűnően apró mozaikfélcse 10 drb. és 120 drb. rombalakú vörös és kéksínű mozaikfélcse; római nagyobb köedény töredék füllel és csurgóval; egy római üvegpalek fenékrésze; egy teljesen ép csonthajtó fején gömbbel és egy I. Philippus (244.—249. Kr. u.) császár

bronzpénze; ezeken kívül még számtalan agyagedény töredék.

A Glacín lévő, 1898. óta kutatott régi ásatási területen a költségek hiánya miatt a római ásatásokat az elmúlt év folyamán folytatni nem lehetett, jóllehet az előző év ásatásaiból maradtak ott nyitva olyan részletek, amelyek mielőbbi átkutatást kívánnának.

Kárpiss János.

Egy hölgy

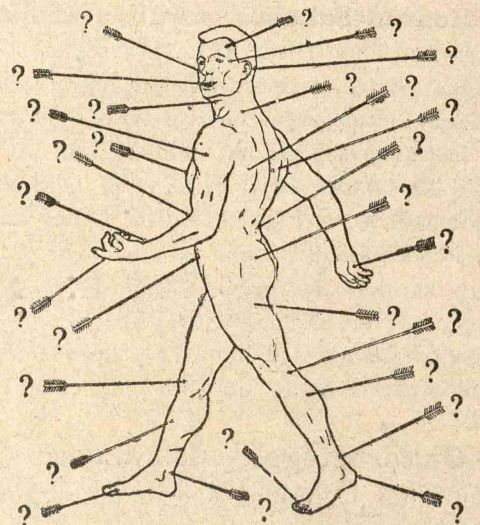
aki egészséges bőrápolásra tart igényt, különösen szép, lóit elmulasztani akarja és finom, gyenge és fehér arc-bőrt akar elérni és megtartani, csakis **Steckenpferd**

Liliom-tejszappant
(védjegy Steckenpferd) használ

Bergmann és Tsa, Tetschen a. E.

Darabonként 80 fill. Kapható minden gyógyszerárban, droguériában és illatszerkereskedésben.

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsafluidot és Feller-féle Elsapilulákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye).

- I. A Feller-féle Elsafluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, közvényt, ideggyengeséget, oldalszúrást, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábat, benu-lást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.
- II. Továbbá tudomására öhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomor-bajok, görcs, étvágytalanság, veseégés, hányási inger, rosszullét, felbőgös, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilulákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utáztatoktól és cizmezzünk minden rendelést gondosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye.)

I R O D A L O M.

* Az „Ország-Világ” szépirodalmi képes hetilap legutóbbi (11-ik) száma a szokásos bő tartalommal jelent meg dr. Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond kitűnő szerkesztésében. A szövegrész tartalma: Szentkirályi B.: A hétéleányos mama (regényfolytatás). N. Kiss Ferenc: Bohém fiúk világából (füzetes regény folytatása). Dobi Antal: Nóták (vers). Falk Zsigmond dr.: Havasi gyópar, az Opera új balletje és Sire, a Nemzeti Színház újdonságának bemutatójáról. Gyárfás Zsigmond: Marossy-Beck Miksa báró. Özv. Henszler Lászlóné: Az ő kabátja. Lenkei Zsigmond: Az Ujságkiadók Ottthonáról. Dr. Rózsa Ignác: Iskolabíráóságok. Tarnai Aladár: Ferdinánd bolgár király. Illusztrációi közül kiemeljük: Képek a Balatonról és környékéről. Az újságkiadók Ottthona helyiségei. Az olasz királyi pár a római kiállításon. Hieronymi Mariska. Madarassy-Beck Miksa báró. Ferdinánd bolgár király. Megyessy Jancsika és Zolika, akiket József főherceg meghívott udvarához hangversenyezni. A budafoki magyar bál táncosnői. Velence gloriifikálása. Az autó-szán. Ski futók stb. Érdekes és bő tartalmuak még a következő rovatok: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Sport, Zene stb. Mutatványszám.

mot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-u. 7.), ahová az előfizetési pénz beküldhető. Félévre 8 korona.

* A „Vasárnapi Ujság” március 19-iki száma a szép aktuális képek egész sorát közli: a kis sármási gázutatóról, Apponyi amerikai útjáról, a repülőgép legújabb diadaláról. Rippl-Rónai József kiállításáról, az Operaház és a Vígsház ujdonságairól stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Móricz Zsigmond novellája, Lampérth Géza és Peterdi Andor versei, Marcelle Tinagré franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: cikk és kép az 1849-iki aradi csatáról, cikk a legrégibb esőmérőről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem utca 4 szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* Rákosi Viktor új regénye. A városi eb meg a falusi kutya címmel egyre fokozódó érdeklődés mellett folyik hétről-hétre Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes heti gyermeklapjában, a Jó Pajtásban. E kedves és immár országszerte minden gyermek előtt népszerű gyermeklap legújabb március 12-iki számában több közlemény vonatkozik a közeledő március 15-iki ünnepre; olvasnivalókat pedig bőven ellátja az olvasót a Jó Pajtás fenyves írói gárdája. Lampérth Géza és Tóth Andor szép verset, Szemere György novellát írt, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötört, a hírneves macskó utazását a Vaskapuhoz. Altai Margit kedves gyermekszínjátékot ad március 15-ére, Bihari Ferenc, az ismert labdarúgó, mulatságos labdarúgásokról emlékezik meg, Elek nagyapó Pityi Palkórol mond mesét stb. Egy művészi csatakép 1848-ból, a Kis Krónika rovat aktualitásai, a rejtvények és szerkesztői üzenetek zárják be a szám érdekes és gazdag tartalmát. A Jó Pajtást a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámot küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala (Budapest, Egyetem-u. 4).

Nyílttér.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

Gyógyszertár átvétel.

Tisztelettel hozom a naggyérdemű közönség b. tudomására, hogy átvettem a Törvényszékkel szemben lévő Miklósevics (előbb Nagy, Bodnár-)féle

Megváltó gyógyszerért

s az a modern kor igényei szerint berendezve a a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Gyulafehérvár, 1911. február 16.

Tisztelettel Vértess Miklós,
gyógyszerész.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDIT-GYÓGYIT

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.

ÜDIT-GYÓGYIT. **ÜDIT-GYÓGYIT.**

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedencze idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. * Gyulafehérvári főlerakat:

IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNÉL.

Sz. 137—1911. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Atürott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a staniszlai cs. és kir. járásbíróságnak 1910. évi Co. XII. 637/910. számú végzése következtében staniszlai cég Joachim Liebmann javára 9 kor. 12 fill. s jár. erejéig 1911. évi február hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 868 kor. becsült kövelkező ingóságok, u. m.: férfi ruhák, 1 varrógép és 1 levelprés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság

1911. év V. 125. számú végzése folytán 9 K. 12 f. tőkekövetelés, ennek 1910. évi október hó 23. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 13 kor. 98 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig. Gyulafehérvári Náthán Dávid lakásán és a piacon leendő eszközölésére **1911. évi március hó 23-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1911. évi március hó 6 napján.

Papp Károly, kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olesó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós

lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontál-megye)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökerez és sima

zöld oltványok, bor és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökerez szőlővesszők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok. **Orpington fajbaromfi tenyésztés.** Előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadtatnak.

Gyümölcsfa és rózsaoztványokban nagy választék.

Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy: Nagymaros, 1910. szeptember 27.

Tek. Vityé Miklós urnak Ös-csanád.

Tudatom, hogy a tavaly küldött almákkal nagyon meg vagyok elégedve. Egy sem marad ki, miért is mindenkinek legjobban fogom ajánlani. Tisztelettel **Heininger Károly** nagybirtokos.

BOURBON

SZIVARKAHÜVELY

színes vagy vizinyomás nélkül, teljesen maradvány és hamumentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Verge szivarka-papir.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni elárusításra:

FUCHS NÁNDOR

dohány nagy- és különlegességi tőzsdéjében Gyulafehérvárt.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az
átközött köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

NÁDOR gyógyszerár Budapest

VI., Váci-körút 17. sz.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája

csakhamar meggyógyított!

KAPHATÓ GYULAFEHÉRVÁRT: Vértés Miklós, Kinich
Tivadar, Vlád Virgil gyógyszerárakban.NAGYENYEDEN: U. Kovács József, Novák István, Oberth
J. örökösei gyógyszerárakban.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BÚTORCSARNOK

ÉS HITELSZÖVETKEZET

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. bútortársuló közönség figyelmét, hogy VIII.,
tőzsef-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarok), valamint eV., Ferenczi-
tere 1. sz. (Királyi bérpalota) újonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakszerűség
által felülvizsgált bútorkból áll, teljes lakásberendezéseket művészi
tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el. :: ::

PALACE-szálloda

Budapest, Rákóczi-ut 43. szám.

RENDES SZIDOR
személyes vezetése.150 fényesen berendezett szobával, külön lak-
osztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfe-
lelően felszerelve.

Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben Kolozsvári Pongrácz Lajos
esténként hangversenyez.Elsőrendű magyar és francia konyha.
Pilseni sör. Teljes pensio 10 koronától. Elsőrendű borok.
Untereiner János volt alsó-tátrafüredi vendéglős vezetése alatt.

Sürgőnycim: Palacehotel, Budapest.

A mindkét nemű tanuló ifjuság figyelmébe ajánljuk a

Gyulafehérvári Kalauz

czimű minden irányban tájékoztató füzetet. Gyula-
fehérvár szép multjának részletes leírásán kívül is-
merteti a füzet a város jelenkori állapotát, elvezeti
a tanulót a szükséges tudni és látni valókhöz, ok-
tatja, tanítja, ismereteit bővíti, megmagyarázza a
hasznos tudnivalókat sorrendben, ahogy azt egy ér-
telmes vezető szokta tenni. A mely tanuló átolvasta
a Gyulafehérvári Kalauz-t, az már többet tud Gyu-
lafehérvárról, mint a mennyit fog tudni az iskolá-
ban a hallottakból, mert a Kalauz sok oly részletet
említ, mit az iskola elhallgat.

Kapható Papp Görgy főtéri üzletében Gyulafehérvárt.

Ara 50 fillér. Ara 50 fillér.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis „OLLA”-t adjon. — Ára tuczonként 4, 6, 8 korona. — Az elarusító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„OLLA” gummiközpont
Wien, II./120. Praterstrasse 57.

Eredeti mintagyűjtemények 12 darab 5 korona.

Kapható Gyulafehérváron: Vlád Virgil, Kinnich Tivadar és Bodnár Antal gyógyszerárakban.

Vegyetek

de ne egyebet, mint

Köhögés

rekedtség, nátha és nyálkásodás,
görcs és köhurut ellen

Kaiser-féle

mellkaramellát a „Három
fenyővel.”

5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány,
orvosok és magánosok által tanuskodik
a biztos eredményről.

Egy csomag 20 és 40 fill. Doboz 60 fillér.

Kapható Kinnich Tivadar és Vlád Virgil
gyógyszertárakban Gyulafehérvár.

Arany, ezüst, vas, bronz,
— porcellán és fa —

RÉGISÉGEKET

megbizatásból azonnal megvesz,
esetleg értékel vagy utasítást ad.

Kagyatéki árveréseken

részt vesz mint vevő. Arany, ezüst,
brillians ékszereket, tárgyakat, tö-
rött állapotban is bármilyen ösz-
szegre vásárol

DIETRICH GYULA

ötvoismester Kolozsvárt.

Sürgőnyezim: DIETRICH ékszerész Kolozsvár.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sz. 1114—911. tkvi.

Póthirdetmény.

A gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság közhirre teszi, miszerint a kir. kincstár végrehajtónak Dregies György és neje Moldován Juana demeterpataki lakos végrehajtást szenvedők elleni 827 kor. 25 fill. s jár. iránti végrehajtás ügyében a 605/911. tkvi sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a demeterpataki 151. sz. tkjvben. A + 1, 4—7, 10, 13, 17—19, 21, 25, 26,

28, 30, 32, 35, 37, 38, 40—68. rdz. s a demeterpataki 90. sz. tkjvben. A + 1—3, 6, 18, 19, 23, 27, 28, 31—36. rdz. a. foglalt ingatlanokra 3358 korona kikiáltási árban 1911. évi április hó 1-ső napjának d. e. 9 órájára Demeterpatak községéhez kitűzött árverés az 1881. évi 60. t.-c. 166. és 167. §-ai alapján a szászsebesi takarékpénztár rt. szászsebesi cég csatlakozott érdekében is 2276 kor. 21 fill. s jár. követelésének kielégítése végett megtartatni fog.

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Gyulafehérvár, 1911. március 3 án.

Présia Romulusz, kir. tvszki bíró.

Egy OKOS fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta

Dr. Oetker sütőpora a 12 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglókokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztaakat lazabakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszertű és olcsó utóeledelet nyújt.

Dr. Oetker vanillincsukra a 12 f. csokoládé tea, puding, tej, mártás és créme vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília-csövet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanília-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

ÉPÜLETFA

kereskedést nyitottunk Gyulafehérvárt a Lépes- és Borbándi-utca sarkán, a baromvásártér szomszédságában levő Baruch-féle telken.

■ Állandó nagy raktárt tartunk: ■
épületfa-, deszka-, lécz-,
zsendely stb. faanyagokból.

Kizárólagos raktárunk van a lugosi legjobb minőségű tetőcserepekből, valamint portland- és román cementből és königsbergi malomkövekből.

GOLDMANN és KLEIN.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítés-növények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőtőlványok

(elsőrendű ár) európai és amerikai szima és gyötkeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőtőlványtelepek.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszúnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt hevasárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárakban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárak az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Alsó-Vártér-utca

— 19. szám alatti ház —

azonnal eladó.

Értekezhetni helyszínen.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.